Raadsvoorstel

Raadsvergadering
15 april 2025

Agendapunt

Nummer
25int00532

Onderwerp
Uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
In de beeldvormende commissievergadering van 3 december 2024 heeft een verkennende bespreking plaatsgevonden over denkrichtingen met betrekking tot de opgaven Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders vanaf 2026. Naar aanleiding van deze bespreking is de notitie “Uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026” opgesteld.

1 Inleiding
Vanaf het begin van de zomer van 2024 is de gemeenteraad meegenomen in de opgaven en ontwikkelingen omtrent Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders. In de beeldvormende commissievergadering van 3 december 2024 heeft een verkennende bespreking plaatsgevonden over denkrichtingen met betrekking tot de opgaven Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders vanaf 2026. Naar aanleiding van deze bespreking en conform het procesmemo van 1 oktober 2024 is de notitie “Uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026” opgesteld.

Het eerste vertrekpunt in de notitie is dat we als gemeente Borne een forse woningbouwopgave voor alle inwoners kennen. Duidelijk is dat de huizenmarkt onder druk staat. Met name jongeren hebben grote moeite om een woning te vinden, maar ook voor andere doelgroepen wordt het steeds lastiger om aan geschikte woonruimte te komen. Het credo van ons beleid is zoveel mogelijk woningen bouwen. In het kader van betaalbaar bouwen en om doorstroming te bevorderen geldt voor alle woningbouwplannen als norm: minimaal 30% sociale huurwoningen, minimaal 40% middeldure huurwoningen en betaalbare koopwoningen en maximaal 30% vrije sectorwoningen.

Op dit moment zijn er diverse woningbouwprojecten in ontwikkeling waarbij het 30-40-30-uitgangspunt wordt gehanteerd, zoals het Jonge Poerink-terrein. Ook zijn we continu met projectontwikkelaars op de Bornse Maten in gesprek. In Zenderen vindt onderzoek plaats hoe de leefbaarheid te versterken, waarbij initiatieven worden ontwikkeld om de sportvelden te verplaatsen en woningen te bouwen in combinatie met voorzieningen zoals onderwijs en kinderopvang.

Ook zetten we in op versnelde woningbouw. Het gaat hierbij om modulaire en demontabele woningbouw. Deze woningen kunnen relatief snel en goedkoop worden gerealiseerd. Gelet op de positieve ervaringen aan de Tichelkampweg, blijven we de mogelijkheden van versnelde woningbouw onderzoeken. Een van de locaties waar versnelde woningbouw in ontwikkeling is, is een perceel aan de Bornerbroeksestraat.

De andere vertrekpunten richten zich op wonen in opvang, waarbij in deze notitie prioriteit wordt gegeven aan de opvang van Oekraïense ontheemden en rekening wordt gehouden met een mogelijke taakstelling voor asielopvang en voortzetting van het huisvesten van statushouders, in de omvang waarin ze aan de gemeente Borne worden toegewezen.

2 Beoogd resultaat
Te beschikken over uitgangspunten om een afweging van locaties voor wonen in opvang te kunnen maken.

3 Argumenten
1.1 Uitgangspunten zijn noodzakelijk om een afweging van locaties voor wonen in opvang te kunnen maken
Voor wonen in opvang zijn tot nu toe geen richtlijnen, kaders, uitgangspunten vastgesteld. We hebben de wettelijke verplichting Oekraïense ontheemden op te vangen. Daaraan voldoen we ruimschoots door het bieden van meer dan 200% van het aantal opvangplaatsen dat we zouden moeten realiseren op basis van een evenredige verdeling van het totaal aantal opvangplaatsen over alle gemeenten (we vangen 300 Oekraïense ontheemden op ten opzichte van de 149 mensen die we verplicht zijn op te vangen).
In haar verdeelbesluit van eind december 2024 heeft de Minister van Asiel en Migratie voor gemeente Borne zowel de reguliere asielopvangplaatsen (opgave was: 148) als alleenstaande-minderjarige-vreemdelingen opvangplaatsen (opgave was: 13) vastgesteld op nul. Dit betekent dat gemeente Borne over de jaren 2024 en 2025 geen wettelijke asielopgave heeft. De volgende capaciteitsraming door de minister vindt plaats op 1 februari 2026 voor de periode 2026-2027.

In de uitgangspuntennotitie wordt prioriteit gegeven aan opvang van Oekraïense ontheemden.
Het huidige pand Maria Mediatrix, waarin Oekraïense ontheemden worden opgevangen, is sterk verouderd en de leefbaarheid staat ernstig onder druk. Om dit pand te veranderen in een duurzame, toekomstbestendige opvang, is grondige renovatie en groot onderhoud noodzakelijk. Om deze reden acht de gemeente Borne het niet houdbaar om het huidige pand Maria Mediatrix als woonoplossing voor wonen in opvang in de toekomst te handhaven. Uitgangspunten zijn nodig om zorgvuldig locaties voor wonen in opvang te kunnen afwegen.

Omdat bestaande wetgeving uitgangspunt is, houden we ook rekening met opvang voor asiel en zijn ook hiervoor enkele uitgangspunten opgenomen. Gelet op de situatie in Oekraïne houden wij er tevens rekening mee dat in de loop van de komende jaren de status van de huidige Oekraïense ontheemden kan veranderen in asiel-/statushouder. Mogelijk zien we daarna nog het effect van nareizigers.

4 Kanttekeningen
1.1. Door het ontbreken van uitgangspunten kunnen locaties voor wonen in opvang niet zorgvuldig worden afgewogen
Het is noodzakelijk over uitgangspunten te beschikken waarmee locaties voor wonen in opvang zorgvuldig kunnen worden afgewogen, ook in relatie tot zowel de reguliere woonopgave als de huisvestingsopgave van aandachtsgroepen, zoals is meegenomen in onze woningbouwprogrammering. In deze programmering gaan we uit van structureel, permanent wonen. Een set van uitgangspunten voor wonen in opvang is aanvullend.

5 Kosten, baten en dekking
De werkzaamheden die dit traject tot op heden en in de toekomst aan personele inzet met zich meebrengen, worden bekostigd vanuit de normvergoeding die we hiervoor ontvangen vanuit het Rijk. Mocht achteraf blijken dat de normvergoeding aantoonbaar niet toereikend is geweest, dan vergoedt het Rijk de gemaakte kosten alsnog.

Kosten voor realisatie van locaties en panden worden in de volgende fase in beeld gebracht. Het aantal beschikbare en geschikte locaties, financiële haalbaarheid en exploitatie van de locaties wegen uiteindelijk mee bij de realisatie van het aantal en de grootte van de locaties.

6 Vervolg na besluitvorming
Het college van B en W onderzoekt of en waar locaties voor wonen in opvang mogelijk zijn en neemt een besluit over de definitieve locatie(s). Mochten locatie(s) niet passend zijn binnen de gestelde uitgangspunten/richtlijnen/kaders op wonen in opvang, of niet passen binnen het omgevingsplan, dan wordt dit voorgelegd aan uw gemeenteraad.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:
1. De vertrekpunten en uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026 vast te stellen.

Bijlage(n)
25int00533: Raadsbesluit notitie “Uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026”
25int00722: Notitie “Uitgangspunten wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026”

Borne, 11 maart 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Meijerink	drs. J.H.R. Pierik